

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Udrag fra Dagbøger i udvalg 1834-1846

Citation: Kierkegaard, Søren: "Dagbøger i udvalg 1834-1846", i Kierkegaard, Søren: *Dagbøger i udvalg 1834-1846*, udg. af Jørgen Dehs ; Niels Jørgen Cappelørn , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1992, s. 483. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-kierkegaard03val-shoot-idm139969845488224/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Dagbøger i udvalg 1834-1846

- kes afledt af et principielt jeg, der er identisk med sig selv og vidende om denne identitet (Jeg = Jeg).
- I A 23 »*Cvækeren og Dandsensindene*: lystspil (1832) af A. E. Scribe og R. Dupont, oversat af J. L. Heiberg.
- I A 24 »*Aprilsnarrene*: vaudeville (1826) af J. L. Heiberg, scene 23.
- I A 25 *Jacob u Thyboe*: komedie af L. Holberg (1725). – *Lenore*: digt (1774) af Gottfried August Bürger i *Bürgers Gedichte*. 1. Theil (1828), s. 48 ff.
- I A 26 *Inspiration*: i betydningen »Helligåndens indgivelse»; inspirationsteorien, dvs. læren om, at Gud har »indblæst» sin ånd i Bibelens ord (jf. 2. Tim. 3,16), spillede en vigtig rolle i den lutherske ortodoksi; sml. note til I A 45.
- I A 27 *sit vœnia verbo*: med forlov at sige.
- I A 28 *urgere*: lægge vægt på, insistere. – *Mth*: Matteusevangeliet. – *conditio sine qua non*: ufravigelig betingelse. – 1 *Cor.*: 1. Korintherbrev. – *Eph.*: Efeserbrevet.
- I A 29 *de rationalistiske Dogmatiker*: den på S. K.'s tid bl.a. af Kant påvirkede teologiske rationalisme ser fornuften som det grundlæggende kriterium for religionen (S. K. refererer dog her specielt til H. N. Clausens forelæsninger i dogmatik); som en konsekvens af denne »fornuftsmæssige» identificeres Gud med egenskaber ved den metafysiske traditions fornuftsbegreb (her: *Uforanderlighed*); historisk udformer rationalismen en kritisk fortsættelse af den lutherske ortodoksi (se I A 45) gennem eliminerig af alle dogmatiske trosandheder, som ikke er i overensstemmelse med menneskets sunde fornuft; i I A 72 sættes »Rationalismen, som i det Hele taget gjør en temmelig maadelig Figur» i kontrast til ortodoksien, som »jeg saa at sige [er] voxet op is». – *vindicare*: gøre krav på, fastholde.
- I A 30 *Clausen firmhæner*: se note til I A 29. – *kantiansk Ståndpunkt*: den moralske stræben beror ifølge Kant grundlæggende på menneskets egen fornuft og er for så vidt uafhængig af nogen højere instans.
- I A 31 *Adam ... giver dem Navne*: 1. Mos. 2,19-20.
- I A 33 *Familien Riquebourg*: drama (1832) af A. E. Scribe, oversat af J. L. Heiberg. – *Goethes Egnont*: Goethes sørgespil *E.* (1788). – *den Stundesløse*: komedie (1726) af L. Holberg.
- I A 34 *Jeppe paa Bjerget, Erasmus Montanus, den Stundesløse*: komedier (begge skrevet 1722) af L. Holberg. – *Goethes Egnont*: se note til I A 33.
- I A 35 *Stenen ... for Christi Grav*: jf. Matt. 28,2 og Mark. 16,3-4.
- I A 36 *den, som ikke tvær skal straffes*: jf. 2. Thess. 2,8-12.
- I A 37 *Möhler*: Dr. J. A. Möhler i »Symbolik eller Fremstilling af de dogmatiske Modsetninger imellem Katholikerne og Protestanterne efter deres offentlige Bekjendelsesskrifter.» – *Clausens og Hohlenbergs Tidsskrift*: *Tidsskrift for udenlandsk theologisk Litteratur*, udg. af Dr. H. N. Clausen og Dr. M. H. Hohlenberg 2. Aarg. (1834), s. 107 ff. – *Pelagianisme*: lære, som blev fremført af den britiske munk Pelagius (omkring år 400), og som benægter at vedsynden og hævder, at mennesket – ved at strenge sig an – kan frelses ved egne kræfter og ikke alene af nåde.
- I A 38 *Möhler, Clausens og Hohl*: se note til I A 37. – *Morallover*: fornuftens prin-